

COĞ-526 - BÖLGESEL COĞRAFYA VE KALKINMA - Sosyal Bilimler Enstitüsü – Coğrafya Ana Bilim Dalı
Genel Bilgiler

Dersin Amacı

Bu dersin temel amaçları: Kalkınma meselesini yerel ve bölgesel ölçekte inceleyerek, mekanda ortaya çıkan gelişme/kalkınma farklılıklarını ve bunun yarattığı eşitsizlikleri ele almaktır. Türkiye'nin cumhuriyetin kuruluşundan bugüne kadar geçen dönemde uyguladığı bölgesel kalkınma politikalarını ve bunun sonuçlarını, tarihsel süreç içerisinde geçirdiği mekânsal ve bölgesel değişim ile birlikte ortaya koymaktır.

Dersin İçeriği

Coğrafya ve bölgesel ekonomi. Küreselleşme: Mekanın sonu mu? Bölgesel kalkınma politika ve stratejileri. Dünya makro bölgelerinin yükselişi. Yeni bölgesel ekonomi konuları (ağlar, firmalar, piyasalar, finans coğrafyası, dijital mülkiyet).

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Zorunlu Okumalar: 1) Erol Tümertekin ve Nazmiye Özgüç (2007) Ekonomik Coğrafya: Küreselleşme ve Kalkınma, Çantay Kitabevi, İstanbul. ss.43-64. 2) Kaygalak, İ. (2017) Kurumsal Ekonomik Coğrafya Yaklaşımı: Tanımı, Kavramsal Çerçevesi ve İçeriği. https://www.researchgate.net/profile/IrfanKaygalak/publication/320450926_Kurumsal_Ekonomik_Cografya_Yaklasimi_Tanimi_Kavramsal_Cercevesi_ve_Icerigi/links/59e5f987a6fdcc1b1d97025c/Kurumsal-Ekonomik-Cografya-Yaklasimi-Tanimi-Kavramsal-Cercevesi-ve-Icerigi.pdf 3) Tuysuz S. ve Yavan N. (2012) Bölgesel Coğrafya Yaklaşımı ve Türk Coğrafyasındaki Etkileri Üzerine Kritik Bir Değerlendirme, TÜCAUM VII. Coğrafya Sempozyumu 2012 Bildiriler Kitabı. 4) Şenses, F. (2004) Neoliberal Küreselleşme Kalkınma için Bir Fırsat mı Engel mi?, ERC Working Paper in Economic 04/09 5) Urhan, F. B., & Sandal, E. K. (2025). TR63 bölgesinde endüstriyel yoğunlaşmanın sektörel ve mekânsal analizi: Kahramanmaraş ili değerlendirmeleri. International Journal of Geography and Geography Education (IGGE), 54, 209-237. Tavsiye Edilen Okumalar: 1) Dinler, Z. (2012). Bölgesel İktisat. (9. Baskı), Ekin Yayınevi. 2) Kara, M. (2008). Bölgesel Rekabet Edilebilirlik Kavramı ve Bölgesel Kalkınma Politikalarına Yansımaları, (1. Baskı), DPT Yayınları. 3) Andy, Andrés Rodriguez-Pose and John Tomaney (2017). Local and Regional Development, (2nd edition). Abington, United Kingdom: Routledge. 4) Simona Iammarino, Andre'S Rodriguez-Pose And Michael Storper,(2019). Regional Inequality in Europe: Evidence, Theory and Policy Implications, Journal of Economic Geography, 19(2019), pp. 273-298. 5) Krugman, P., 1999. "The Role of Geography in Development", International Regional Science Review, (22) 2, ss. 142–161. 6) Aydın, H.İ., 2016. Sosyal Sermaye ve Kalkınma, Efil Yayınevi, Ankara. 147s. 7) Ertürk, H., ve Sam, N., 2011. Kent Ekonomisi, Ekin Yayınevi, 4. Basım, Ekin Yayınevi, Bursa. 382s. 8) F. B. Urhan (2015) "Bölgesel Kalkınma Ajansları Üzerine Bir Değerlendirme", Kalkınma Üzerine Ekonomi Politik Yazılar, (Ed. Aydın, H. İ. ve Özer, Y. E.), Orion Yayınevi, Ankara. ss.373. 9) N. Kumral ve Melis Kurucu (2015) "Türkiye ve Avrupa Birliği Bölgesel Politika Öncelikleri ve Düzey 2 Bölgeleri", Kalkınma Üzerine Ekonomi Politik Yazılar, (Ed. Aydın, H. İ. ve Özer, Y. E.), Orion Yayınevi, Ankara. ss.323. 10) Yavan, N. (2012) "Türkiye'de Yatırım Teşviklerinin Bölgesel Belirleyicileri: Mekansal ve İstatistiksel Bir Analiz", Coğrafi Bilimler Dergisi, Cilt: 10 Sayı: 1, 9 – 38. 11) Kaygalak, İ. (2011) Türkiye'de Sanayi Kümelenmesi ve Sanayinin Yer Seçimindeki Yeni Eğilimler, TÜCAUM Bildiriler Kitabı. ss. 169-180. https://tucaum.ankara.edu.tr/wp-content/uploads/sites/280/2015/08/sempp6_19.pdf 12) Kum, M. (2011). İktisadın Yeni Coğrafi Açılımı: Yeni Ekonomik Coğrafya Yaklaşımı. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1(30), 235-255.

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Sunum, anlatım ve tartışma.
Dönem boyunca verilmesi gereken toplam 2 ödev (araştırma önerisi ve final ödevi) bulunmakta olup ödevlerin son hali her bir öğrenci tarafından sunulacak ve aynı zamanda yazılı olarak teslim edilecektir. Öğrenciler derse katılmadan en geç bir gün öncesine kadar haftalık makale okuma raporlarını göndermelidir. Derste her haftanın okuması tartışmaya açılmaktadır.

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Haftalık okumalar düzenli yapılmalı ve raporlandırılmalıdır. İzlencede tavsiye edilen araştırma ödevi konularından birinde ya da öğrencinin kendi önerdiği bir konuda araştırma ödev önerisi vize haftasına ve araştırmanın nihai hali ise final haftasına kadar tamamlanmış olmalıdır.

Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

Dersi veren öğretim elemanına yardımcı bulunmamaktadır.

Dersin Verilişi

Sunum, anlatım ve tartışma.

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Dr. Öğr. Üyesi Fatma Betül Urhan

Program Çıktısı

1. Ekonomi-Ekonomik Coğrafya-Kalkınma-Bölgesel Kalkınma, Mekan, Yer ve Ölçek kavramları arasında ilişki kurabilecek ve her bir kavramı açıklayabilecektir.
2. Ekonomik coğrafya bağlamında yeni bölgesel ekonomi konularını kavrayacak ve açıklayabilecektir.
3. Dünya makro bölgelerinin yükselişi: sektörel düzeyde düzensiz gelişme, eşitsizliklerin etkileri, finansal aşırı hareketliliğin etkileri, zengin ve fakir arasındaki uçurum, dünya kentlerinde küreselleşme, ülkeler arası eşitsizlik seviyeleri, küresel adalet hareketinin büyümesi, dünya sosyal forumunun ortaya çıkışı, etik veya adil ticaret hareketi konularında bilgi sahibi olabilecektir.

Haftalık İçerikler

Sıra Hazırlık Bilgileri

1 -

- 2 Erol Tümertekin ve Nazmiye Özgüç (2007) Ekonomik Coğrafya: Küreselleşme ve Kalkınma, Çantay Kitabevi, İstanbul. ss.43-64.

2) Kaygalak, İ. (2017) Kurumsal Ekonomik Coğrafya Yaklaşımı: Tanımı, Kavramsal Çerçevesi ve İçeriği. https://www.researchgate.net/profile/IrfanKaygalak/publication/320450926_Kurumsal_Ekonomik_Cografya_Yaklasimi_Tanimi_Kavramsal_Cercevesi_ve_Icerigi/links/59e5f987a6fdcc1b1d97025c/Kurumsal-Ekonomik-Cografya-Yaklasimi-Tanimi-Kavramsal-Cercevesi-ve-Icerigi.pdf

- 3 Kaygalak, İ. (2017) Kurumsal Ekonomik Coğrafya Yaklaşımı: Tanımı, Kavramsal Çerçevesi ve İçeriği.

https://www.researchgate.net/profile/IrfanKaygalak/publication/320450926_Kurumsal_Ekonomik_Cografya_Yaklasimi_Tanimi_Kavramsal_Cercevesi_ve_Icerigi/links/59e5f987a6fdcc1b1d97025c/Kurumsal-Ekonomik-Cografya-Yaklasimi-Tanimi-Kavramsal-Cercevesi-ve-Icerigi.pdf

- 4 Tuysuz S. ve Yavan N. (2012) Bölgesel Coğrafya Yaklaşımı ve Türk Coğrafyasındaki Etkileri Üzerine Kritik Bir Değerlendirme, TÜCAUM VII. Coğrafya Sempozyumu 2012 Bildiriler

- 5 Şenses, F. (2004) Neoliberal Küreselleşme Kalkınma için Bir Fırsat mı, Engel mi?, ERC Working Paper in Economic 04/09

Sıra Hazırlık Bilgileri

- 6 Urhan, F. B., & Sandal, E. K. (2025). TR63 bölgesinde endüstriyel yoğunlaşmanın sektörel ve mekânsal analizi: Kahramanmaraş ili değerlendirmeleri. *International Journal of Geog Education (IGGE)*, 54, 209-237.
- 7 F. B. Urhan (2015) "Bölgesel Kalkınma Ajansları Üzerine Bir Değerlendirme", *Kalkınma Üzerine Ekonomi Politik Yazılar*, (Ed. Aydın, H. İ. ve Özer, Y. E.), Orion Yayınevi, Ankara. ss.37
- 8 Araştırma ödev önerilerinin teslim edilmesi.
- 9 Yavan, N. (2012) "Türkiye'de Yatırım Teşviklerinin Bölgesel Belirleyicileri: Mekansal ve İstatistiksel Bir Analiz", *Coğrafi Bilimler Dergisi*, Cilt: 10 Sayı: 1, 9 – 38.
- 10 Kaygıal, İ. (2011) Türkiye'de Sanayi Kümelenmesi ve Sanayinin Yer Seçimindeki Yeni Eğilimler, *TÜCAUM Bildiriler Kitabı*, ss. 169-180.
- 11 Kum, M. (2011). İktisadın Yeni Coğrafi Açılımı: Yeni Ekonomik Coğrafya Yaklaşımı. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(30), 235-255.
- 12 KUMRAL, N., 2008. "Bölgesel Rekabet Gücünü Arttırmaya Yönelik Politikalar", *Ege University Working Papers in Economics*, (08) 2, İzmir.
- 13 DULUPÇU, M.A., SUNGUR, O., ve KESKİN, H., 2010. "Bölgesel Kalkınmada Yeni Yaklaşımlar ve Türkiye'de Kalkınma Planlarına Yansımaları: Kalkınma Planlarının Yeni Teoriler Açısı Ulusal Coğrafya Sempozyumu, Ankara Üniversitesi, 3-5 Kasım, Ankara, ss. 239-248.
- 14 DOĞRUEL, F., 2006. "Türkiye'de Bölgesel Politikalar", *Değişen Mekan, Mekansal Süreçlere İlişkin Tartışma ve Araştırmalara Toplu Bakış 1923-2003*, Der.: Ayda Eraydın, Dost Kitab
- 15 ARSLANHAN, S., ve KURTAL, Y., 2010. "Güney Kore İnovasyondaki Başarısını Nelere Borçlu? Türkiye İçin Çıkarımlar?", *TEPAV Politika Notu, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırm* 15s.
- 16 Araştırma ödevlerinin sunumu ve tartışılması.
- 17 -
- 18 -
- 19 -
- 20 -

Sıra Hazırlık Bilgileri**21** -**22** -**23** -**24** -**25** -**26** -**27** -**28** -**29** -**İş Yükleri**

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Vize	1	3,00
Final	1	3,00
Derse Katılım	14	4,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	14	2,00
Ders Sonrası Bireysel Çalışma	14	1,00
Ara Sınav Hazırlık	7	3,00
Final Sınavı Hazırlık	7	4,00
Araştırma Sunumu	1	1,00
Ödev	1	14,00

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Final	60,00
Vize	40,00

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13	P.Ç. 14	P.Ç. 15	P.Ç. 16
Ö.Ç. 1	1	1	1	1	1	1	1		1							
Ö.Ç. 2	2	2	2	2	2	2	2		2							
Ö.Ç. 3	3	3	3	3	3	3	3		3							

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Coğrafya lisans bilgilerini uzmanlık düzeyine geliştirmek ve derinleştirmek.
- P.Ç. 2 :** Bilimsel araştırma yoluyla coğrafi bilgiye ulaşabilmek, yorumlamak ve uygulayabilmek.
- P.Ç. 3 :** Bilimsel yöntemlerle sınırlı ya da eksik coğrafi bilgiyi geliştirebilmek ve kullanabilmek.
- P.Ç. 4 :** Coğrafyayla ilgili bir problemi araştırarak mekâna uygun çözümler geliştirebilmek.
- P.Ç. 5 :** Coğrafyayla ilgili güncel gelişmeleri takip edebilmek ve bu bağlamda en az bir yabancı dilde sözlü ve yazılı iletişim yeteneğine sahip olmak.
- P.Ç. 6 :** Araştırma yoluyla elde ettiği coğrafi bilgiyi yorumlamak ve etik değerleri gözeterek yazılı, sözlü ve görsel olarak başkalarına aktarabilmek.
- P.Ç. 7 :** Coğrafyayla ilgili konularda yeni politika ve uygulama planları geliştirebilmek.
- P.Ç. 8 :** Coğrafyayla ilgili yeterli bilgisayar yazılım ve donanım bilgisine sahip olmak ve bunları etkin bir biçimde kullanabilmek.
- P.Ç. 9 :** Coğrafya ile ilgili kuramsal bilgileri analiz eder.
- P.Ç. 10 :** Coğrafya ile ilgili en az bir bilimsel makaleyi bireysel çalışma ya da ekip çalışması ile hazırlar ve yayınlar.
- P.Ç. 11 :** Mesleki kariyerinde lisansüstü bilgiye sahip olur ve doktora geçiş hakkı temel bilgi sahibi olur.
- P.Ç. 12 :** Coğrafya ile ilgili ulusal ve uluslararası yayınları takip eder.
- P.Ç. 13 :** Coğrafya ile ilgili edindiği bilgi ve becerileri, yazılı ve sözlü olarak aktarır.
- P.Ç. 14 :** Coğrafya ile ilgili edindiği bilgi ve becerileri, yazılı ve sözlü olarak aktarır.
- P.Ç. 15 :** Değişime ve yeniliğe karşı açık tutuma sahiptir.
- P.Ç. 16 :** Geleceğe yönelik tahminlerde bulunur.
- Ö.Ç. 1 :** Ekonomi-Ekonomik Coğrafya-Kalkınma-Bölgesel Kalkınma, Mekan, Yer ve Ölçek kavramları arasında ilişki kurabilecek ve her bir kavramı açıklayabilecektir.
- Ö.Ç. 2 :** Ekonomik coğrafya bağlamında yeni bölgesel ekonomi konularını kavrayacak ve açıklayabilecektir.
- Ö.Ç. 3 :** Dünya makro bölgelerinin yükselişi; sektörel düzeyde düzensiz gelişme, eşitsizliklerin etkileri, finansal aşırı hareketliliğin etkileri, zengin ve fakir arasındaki uçurum, dünya kentlerinde küreselleşme, ülkeler arası eşitsizlik seviyeleri, küresel adalet hareketinin büyümesi, dünya sosyal forumunun ortaya çıkışı, etik veya adil ticaret hareketi konularında bilgi sahibi olabilecektir.